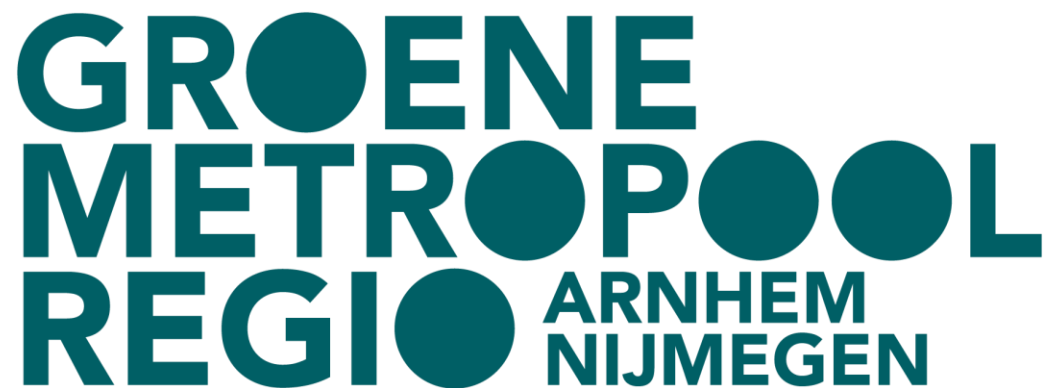

**Groene Metropoolregio
Arnhem-Nijmegen**

**Accountantsverslag
controle 2024**

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
T.a.v. het algemeen bestuur
Nijverheidsweg 2a
6662 NG ELST

Groningensingel 1
Postbus 9221
6800 KB ARNHEM
telefoon (088) 236 7777
e-mail Audit@Flynth.nl

kenmerk
661077217/MV/0569

behandeld door
M. Vink RA

datum
28 maart 2025

onderwerp
Accountantsverslag 2024

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2024. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2024 en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. In de rapportage nemen we u mee in de belangrijkste uitkomsten van werkzaamheden, zoals ons oordeel over uw schattingen, gehanteerde materialiteit en onderkende risico's. De structuur van de rapportage vindt u terug in de inhoudsopgave op de volgende pagina.

Wij benadrukken het belang van een open communicatie als essentieel onderdeel van het controleproces. Wij hebben deze rapportage op 26 maart 2025 met uw directie besproken. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van uw organisatie voor de prettige samenwerking. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

M. Vink RA

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag (en paragrafen)
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen
Bijlage A	Ongecorrigeerde bevindingen
Bijlage B	Gecorrigeerde bevindingen
Bijlage C	Onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u

	Inleiding
	Samenvatting
	Jaarrekening
	Jaarverslag
	Significante risico's
	Interne beheersing
	Externe ontwikkelingen
	Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: GMR) afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid. Dit alles is onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit, respectievelijk uitvoerings-materialiteit, bedraagt € 103.179 respectievelijk € 67.067.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Belangrijkste bevindingen

Wij merken in de controle dat de organisatie haar afsluitproces heeft doorontwikkeld ten opzichte van voorgaand jaar. Hierdoor is de controle soepeler verlopen dan voorgaand jaar. Blijvende aandacht blijft echter noodzakelijk om deze ontwikkeling door te zetten, wat past bij een organisatie die steeds meer volwassen wordt.

De belangrijkste bevindingen uit de controle hebben betrekking op het afsluitproces en naleving van het BBV, een aantal specifieke casussen (zie pagina 10), de administratie van subsidiebatens en de hieruit volgende balansposities en de uitvoering van de VIC. Daarnaast vragen wij de aandacht van uw organisatie voor het ordelijk en navolgbaar documenteren van onderbouwingen van prestatieleveringen.

Uw financiële positie

Het gerealiseerde resultaat op het Regiobureau bedraagt € 244.427 (inclusief de mutaties in de reserves). Het verschil tussen de begroting en realisatie van baten en lasten van het Regiobureau bedraagt € 169.879.

Op de overige opgaven is een nihil-resultaat behaald. Dit komt doordat is afgesproken dat het resultaat op de overige opgaven wordt terugbetaald aan de deelnemers.

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.1 van de jaarrekening, de staat van baten en lasten over 2024 inclusief de bijbehorende toelichting.

Belangrijkste aandachtspunten 2025

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2024 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2025 benoemen:

1. Navolgbare onderbouwing van specificaties met betrekking tot subsidiebatens.
2. Op juiste en navolgbare wijze documenteren van specifieke onderwerpen.
3. Het doorontwikkelen van de VIC op de inkoop.
4. Meer aandacht voor vastleggen van onderbouwing van prestatielevering.
5. Het doorontwikkelen van de spend-analyse.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 3% van de totale lasten inclusief dotaties reserves. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 50.000. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze controleverklaring hanteert een percentage van 1% voor fouten, waardoor uw verantwoording lagere zekerheid verschaft.

Normenkader

Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uit gevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en gemeentelijke regelgeving.

Begrotingscriterium

We constateren in uw rechtmatigheidsverantwoording een overschrijding op de lasten ad. € 186.518. De diverse afwijkingen op de baten en onderschrijdingen op de lasten hebben in overeenstemming met de afspraken in de financiële verordening niet tot onrechtmatigheden geleid, aangezien deze tijdig zijn gemeld.

Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording na de doorgevoerde aanpassingen getrouw is.

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

We constateren dat de uitgevoerde werkzaamheden toereikend zijn om tot een oordeel te komen voor de rechtmatigheidsverantwoording. U heeft effectieve M&O maatregelen waarbij geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd zijn die consequenties hebben voor getrouwe beeld van de jaarrekening.

Voorwaardecriterium

Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De organisatie meldt geen onrechtmatigheden.

Oordeel

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. Het dagelijks bestuur geeft, na doorgevoerde correcties, een rechtmatig oordeel. Wij komen niet tot een ander oordeel dan het dagelijks bestuur. Ons oordeel wordt dan ook niet aangepast als gevolg van het oordeel van het dagelijks bestuur.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2024 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijk schattingen	Onze beoordeling		Toelichting
	2023	2024	
Waardering debiteuren (overig)			Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren (overig) geactualiseerd. Wij achten de getroffen voorziening evenwichtig.

 = controleverschil = Optimistisch = Evenwichtig = Voorzichtig

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2024 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.

Bevestiging van de directie

De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Reikwijdte van de controle

Wij hebben de directie ter confirmatie een schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving. Van de directie van de GMR is een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Er zijn geen meningsverschillen met de directie noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij wijzen u erop dat het op grond van de WNT een wettelijke verplichting is om het jaarverslag uiterlijk 1 juli in het jaar t+1 openbaar te maken. Daarnaast geldt het uitgangspunt dat de WNT-gegevens gedurende 7 jaar algemeen toegankelijk en eenvoudig vindbaar moeten zijn. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarverslag op uw website.

Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.

Controlebevindingen – presentatiecorrecties

Wij merken dat de organisatie een verbeterslag in het afsluitproces heeft doorgemaakt ten opzichte van voorgaand boekjaar. Hierdoor is de controle soepeler verlopen dan voorgaand jaar. Echter hebben wij gedurende de controle diverse presentatiecorrecties geconstateerd. Deze correcties zagen toe op interpretatie van BBV, positieve bedragen onder de crediteuren en debiteuren onder de overlopende activa. Details van deze bevindingen zijn opgenomen in bijlage B van dit verslag. Wij adviseren deze bevindingen in het afsluitingsproces 2025 mee te nemen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Vordering op gemeenten (189.000 euro)

In de jaarrekening is een vordering opgenomen op gemeenten. Het gaat hierbij om een bedrag van 189.000 euro. Oorsprong van deze vordering is dat door de eindafrekening Slim en Schoon Onderweg (SSO) 2022 en 2023 bleek dat de GMR te weinig eigen bijdrage heeft bijgedragen. Voor 2022 gaat het om € 179.639 en voor 2023 om € 183.864. Samen is dat € 363.503.

Op de nog te besteden subsidie stond in de administratie bij Verbonden regio een 2-tal posten waarvan de herkomst niet duidelijk was, namelijk overlopende reserveringen inwonerbijdrage € 159.915 en verschil verantwoording SSO 2023 € 14.187.

Deze posten zijn door u gesaldeerd met bovenstaande en uiteindelijk als 'Te vorderen op gemeenten' € 189.401 opgenomen. De subsidieregelingen SSO zijn in een afrondende fase. Omdat de exacte wijze van verrekening nog niet bekend is heeft u deze post apart verantwoord in de jaarrekening.

Mobiliteitsfonds (420.000 euro)

Onder de nog te besteden subsidies op de balans staat ook een nog een bedrag van 420.000 euro van gelden die in het verleden zijn ontvangen en die betrekking hebben op het mobiliteitsfonds. Het afgelopen jaar heeft geen mutatie plaatsgevonden op deze reservering. U heeft aangegeven dat u bezig bent met het opstellen en daarna uitvoeren van een bestedingsplan. Zonder bestedingsplan is het namelijk de vraag of sprake is van een feitelijke verplichting. Op het moment dat geen sprake is van een feitelijke verplichting zal het bedrag moeten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Wij adviseren u om de voortgang van het bestedingsplan te blijven volgen.

Subsidie verstrekking aan The Economic Board (729.526 euro)

U heeft in 2024 een subsidie verstrekt aan The Economic Board van 729.526 euro. De gelden zijn gefinancierd vanuit de bijdrage die de gemeenten specifiek hebben betaald voor de doel van de verstrekte subsidie. Omdat de GMR verantwoordelijkheid draagt over deze verstrekte subsidie zijn in de definitieve jaarrekening de baten van de gemeenten (729.526 euro) en de lasten van de subsidieverstrekking (729.526 euro) aan de The Economic Board verantwoord in de staat van baten en lasten. The Economic Board heeft de verplichting om voor 1 april 2025 verantwoording af te leggen over de bestede middelen. U heeft aangegeven dat het de verwachting is dat uiteindelijk de gehele subsidie zal worden vastgesteld.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

VIC

De GMR heeft de VIC grotendeels belegd bij een externe partij, die zijn werkzaamheden verricht op basis van het interne controleplan. Tijdens de interim-controle hebben wij reeds geconstateerd dat de VIC haar werkzaamheden op het inkoopproces niet conform planning en afspraken heeft afgerond. Tijdens de reperformance van de VIC-werkzaamheden hebben wij vele interpretatieverschillen geconstateerd, wat heeft geleid tot het aanvullend opleveren van documentatie en aanvullende inzet van onze kant. De rol van de VIC kan en moet beter worden ingebed in de organisatie.

Prestatielevering inkopen

Om de getrouwheid en rechtmatigheid van de materiële kosten vast te stellen is het onderbouwen en ordelijk administreren en archiveren van prestatieleveringen van belang. Wij constateren dat de organisatie hier geen geformaliseerd beleid op heeft en de aandacht hiervoor (nog te) beperkt is. Dit zorgt er voor dat onderbouwingen van prestatieleveringen vaak achteraf moeten worden gereproduceerd, wat voor zowel ons als de organisatie belastend is. Wij adviseren hieromtrent beleid op te stellen en het belang binnen de organisatie te benadrukken.

Subsidiebat en overlopende activa/passiva

Wij hebben correcties op de verantwoorde subsidiebat en voorgesteld. De wijze waarop subsidiebeschikkingen, -voorschotten en –bestedingen worden geadmistreerd blijft complex. Wij hebben geconstateerd dat overlopende activa en passiva als gevolg van subsidies niet op een juist moment worden verantwoord.

Wij adviseren de GMR om met een totaalspecificatie te gaan werken, waarin alle subsidievoorschotten en –bestedingen overzichtelijk worden opgenomen en waarin totaalcontroles worden ingebouwd door zichtbare aansluiting te maken met de mutaties in het grootboek. Op basis van dit overzicht kunnen subsidiebat en verantwoord worden in het jaar waarin de lasten zijn gemaakt.

Detacheringsbat en

De GMR detacheert in voorkomende gevallen eigen personeel bij deelnemende gemeenten. Hiervoor brengt de GMR een vergoeding in rekening. Deze vergoeding dient als afzonderlijke bate verantwoord te worden. Aangezien het aantal detacheringen naar verwachting toe gaat nemen adviseren wij hier in de toekomstige begrotingen al rekening mee houden.

Voorwaardecriterium - Spendanalyse

Ten behoeve van het voorwaardecriterium binnen de rechtmatigheidsverantwoording heeft de organisatie een spend-analyse uitgevoerd. In eerste instantie was de uitvoering van deze spend-analyse te beperkt om een oordeel over de aanbestedingsrechtmatigheid te geven. Samen met de organisatie hebben wij de spend-analyse verder uitgebreid en nadere onderbouwingen gecontroleerd. Wij adviseren de organisatie om de spend-analyse in de toekomst uit te voeren middels het algemeen bekende en aanvaarde model Beter Aanbesteden van expertisecentrum PIANOo.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarverslag (en paragrafen)

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag na de doorgevoerde correcties voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

De GMR heeft geen frauderisicoanalyse opgesteld. In de jaarstukken wordt ook niet gerapporteerd over fraude. Wij adviseren u om te overwegen om een fraude risico analyse op te stellen en om hierover te rapporteren in het jaarverslag.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat wij geen informatie hebben verkregen die strijdig is met de toelichting in het jaarverslag. Op basis hiervan achten we de toelichting verenigbaar.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van het algemeen bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van het dagelijks en algemeen bestuur.

U heeft in de toelichting van de balans toegelicht wat de kern elementen zijn van de post en de mutatie binnen de post.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante risico's

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Door ontoereikende interne beheersing onderkennen wij een risico op het onrechtmatig onttrekken van middelen aan de organisatie via het betalingsverkeer. Dit risico ziet toe op zelfstandige beheerrechten in de bankomgeving, mogelijkheid tot zelfstandig ondertekenen van betalingsopdrachten en het niet hebben van een 4-ogenprincipe op het wijzigen van crediteurenstamgegevens.	Het management heeft acties ingezet om de rechten binnen de betaalorganisatie te wijzigen.	Wij hebben opzet en bestaan van het betalingsverkeer uitgewerkt. Daarnaast hebben wij de volgende gegevensgerichte werkzaamheden verricht: • Vastgesteld dat geen gebruik is gemaakt van zelfstandige betaalbevoegdheid. • Vastgesteld dat geen gebruik is gemaakt van zelfstandige bevoegdheid tot het wijzigen van rechten. • Middels data-analyse een IBAN check uitgevoerd op bankrekeningnummers van crediteuren.
Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen door interne beheersing te doorbreken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen rond het afsluitproces	Gegeven de aard van het risico waarbij, interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken. Wij hebben middels en geautomatiseerde tool journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het dagelijks bestuur.
Conclusie		
Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij de onderkende risico's tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden alsmede gevoerde gesprekken met de organisatie hebben wij geen signalen en/of vermoedens van fraude.		

 Inleiding

 Samenvatting

 Jaarrekening

 Jaarverslag

 Significante risico's

 Interne beheersing

 Externe ontwikkelingen

 Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het dagelijks bestuur en de directie. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw organisatie in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw organisatie integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het bestuur en de directie wordt gebracht; en
- Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de directie en anderen binnen de organisatie ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de organisatie te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij de directie verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop het bestuur toezicht uitoefenen op de door de directie gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden gecommuniceerd met het dagelijks bestuur.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
 - We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primair proces.
- Preventieve maatregelen
 - We nemen in de opzet van de processen geen leemte waar die aanleiding geven tot en aanvullende frauderisico factoren. Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.
- Detectieve maatregelen
 - Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd. We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de fraude risicoanalyse hierin te verwerken en specifieke werkzaamheden voor erkende frauderisico's uit te voeren.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Interne beheersing

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in oktober 2024 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Onze bevindingen hebben wij opgenomen in de door ons uitgebrachte managementletter. Wij verwijzen voor meer informatie over onze bevindingen naar deze rapportage.

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze uitgebrachte managementletter hebben wij enkele adviespunten opgenomen die de IT omgeving van uw organisatie raken.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen

De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijnen op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het derde kwartaal van 2025 in werking treedt.

De belangrijkste verplichtingen onder de Cyberbeveiligingswet

- Zorgplicht (adequate maatregelen)
Op basis van een risico analyse zijn entiteiten verplicht om passende maatregelen te nemen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen
- Bestuur (kennisniveau)
De leden van het bestuur moeten de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de effectiviteit ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij een opleiding te volgen.
- Registratieplicht (centraal register NIS2-entiteiten)
Entiteiten die onder de wet vallen zijn verplicht zich te registreren in het entiteitenregister.
- Meldplicht (significante incidenten)
Entiteiten moeten significante incidenten onverwijld (zo snel mogelijk) en binnen 24 uur melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) aan de toezichthouder.

De Cyberbeveiligingswet en BIO2

De BIO2 is de opvolger van de huidige BIO1.04 en wordt het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. De nieuwe BIO volgt op de evaluatie van de huidige versie en valt samen met de ontwikkelingen rondom de Cyberbeveiligingswet. De aanpak van BIO2 is een passende manier om te voldoen aan de zorgplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de concept-Cyberbeveiligingswet staat dat aanvullende regels voor beveiliging via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) kunnen worden gesteld. Het is zeer waarschijnlijk dat BIO2 op deze manier wettelijk wordt verankerd.

Gemeenschappelijke regelingen en de Cyberbeveiligingswet

De Cyberbeveiligingswet is nog niet definitief en in de praktijk is (zoals vaak bij wetswijzigingen) nog niet alles duidelijk. Het is van belang dat entiteiten grondig onderzoeken of zij onder de wet vallen. Een gemeenschappelijke regeling valt onder de Cyberbeveiligingswet mits deze voldoet aan de criteria van een overheidsinstelling. Samenwerkingen die niet voldoen aan deze criteria hebben mogelijk indirect alsnog te maken met de nieuwe wet omdat de deelnemende gemeenten zich moeten verantwoorden over de digitale veiligheid.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (2/2)

Wet toekomst pensioenen

Het Nederlandse pensioenstelsel ondergaat met de Wet toekomst pensioenen haar grootste verandering ooit. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet ook GMR klaar zijn voor deze verandering.

Het bestuur van het ABP en de sociale partners hebben besloten over zowel de nieuwe pensioenregeling als de keuzes voor de overgang naar de nieuwe regeling. In het transitieplan zijn regelingen getroffen voor adequate compensatie welke (deels) verplicht zijn voor u. Daar komen dan extra kosten bij kijken. Het is daarom goed om de ontwikkelingen van uw organisatie te volgen en daar op voor te sorteren voor zover mogelijk in de begroting.

Duurzaamheids-verslaggeving

De 'Coalition of the Willing' heeft een uitgebreide handreiking opgesteld om decentrale overheden te ondersteunen bij duurzaamheidsrapportage en -verantwoording. Deze handreiking biedt richtlijnen en praktische tips voor het meten, rapporteren en verbeteren van duurzaamheidsprestaties. Het doel is om meer transparantie te creëren en de prestaties van decentrale overheden te verbeteren door middel van benchmarking en het delen van best practices.

Een recent onderzoek van de Vrije Universiteit heeft aangetoond dat transparantie cruciaal is voor de geloofwaardigheid en effectiviteit van duurzaamheidsinitiatieven. Het onderzoek benadrukt dat duidelijke en gedetailleerde rapportage over duurzaamheid niet alleen het vertrouwen van stakeholders vergroot, maar ook bijdraagt aan betere besluitvorming en beleidsvorming.

Op basis van de handreiking en het onderzoek van de Vrije Universiteit, worden de volgende acties aanbevolen voor de gemeente:

- **Implementatie van de Handreiking:** Begin met het toepassen van de richtlijnen en best practices uit de handreiking van de 'Coalition of the Willing' om de duurzaamheidsrapportage te verbeteren.
- **Versterking van Transparantie:** Zorg voor gedetailleerde en toegankelijke rapportage over duurzaamheidsinitiatieven en -resultaten, zoals aanbevolen door de Vrije Universiteit.
- **Stakeholder Betrokkenheid:** Betrek belangrijke stakeholders bij het proces van duurzaamheidsrapportage om hun input en feedback te integreren.
- **Continu Verbeteren:** Voer regelmatig evaluaties uit van de duurzaamheidsrapportage en pas waar nodig verbeteringen toe om de effectiviteit en transparantie te waarborgen⁷.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
N.v.t.	-	-
Totaal	-	-

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten
Personeelslasten m.b.t. detacheringen niet bruto verantwoord Detacheringsbaten @ Personeelslasten	112.640
Presentatiecorrecties m.b.t. balansverlenging nog te ontvangen subsidies Nog te besteden subsidies @ Nog te ontvangen subsidies	1.264.021
Niet verantwoorde baten en lasten The Economic Board Lasten Regiobureau @ Baten Regiobureau	729.526
Presentatiecorrectie dubbel geboekte factuur Nog te besteden subsidies @ Debiteuren	309.433
Presentatieboeking te vorderen gemeenten – vanuit verschil mobiliteitsfonds Te vorderen inwonersbijdrage @ Nog te besteden subsidies	189.401
Balansverlening vooruitbetaalde kosten Vooruitbetaalde kosten @ Crediteuren	114.949
Presentatiecorrectie m.b.t. vorderingen openbare lichamen Overige vorderingen @ Vorderingen openbare lichamen	19.104
Presentatiecorrectie m.b.t. negatieve crediteuren, cumulatief Overige vorderingen @ Crediteuren	8.450
Diverse correcties in de rechtmatigheidsverantwoording, WNT en vergelijkende cijfers	-

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage C - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de GMR, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2024 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2025 te roteren. Wel is in 2024 sprake geweest van wisseling van externe accountant binnen Flynth. Mark Vink heeft de eindverantwoordelijkheid overgenomen van Jankhim-Han.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en GMR, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage D - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Bevestigingen van de directie

Wij hebben bij de directie ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de GMR ontvangen.

Wij hebben in ons opdrachtbevestiging gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Middels onze board letter en dit accountantsverslag informeren wij het AB over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2024.

Onze communicatie met het algemeen bestuur

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het DB geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het DB en de medewerkers van de GMR de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Proces van de controle

Wij hebben met de organisatie een beter controleproces dan vorig jaar doorlopen. Wij zien dat punten uit de evaluatie van voorgaand jaar zijn opgepakt en dat de organisatie op het gebied van financial control een ontwikkeling heeft doorgemaakt. De door ons in dit verslag genoemde specifieke onderwerpen, de partiële beantwoording door ons gestelde vragen en onvoldoende uitvoering van de VIC op de inkopen heeft echter tot grotere inspanningen in het proces geleid. Hierdoor hebben wij meer tijd moeten besteden dan vooraf initieel begroot.

Wij zullen met de organisatie evalueren op welke wijze het controleproces verder geoptimaliseerd kan worden.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het dagelijks of algemeen bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Introductie

Samenvatting

Belangrijkste bevindingen

Oordeel bij de jaarrekening

Overige onderwerpen

Ontwikkelingen